

ЛЕНДЬЕЛ МАЙЯ ПИЛИПІВНА (до 80-річчя з дня народження)

22 грудня 2014 року виповнилося 80 років Лендьел Майї Пилипівні, видатному вченому-курортологу, одній із засновників закарпатської школи гастроентерологічної курортології, кандидату медичних наук, старшому науковому співробітнику.

Народилась Майя Пилипівна 22 грудня 1934 року в м. Макіївка Донецької області, раннє дитинство провела на Київщині. Про ці роки життя завжди згадує з великою теплотою. В 1946 р. разом з батьками переїжджає на Закарпаття. Тут вона закінчила школу, одержавши путівку в життя одразу з трьох шкіл – в Хусті, Іршаві, Ужгороді, де у 1952 році отримала атестат про середню освіту. В 1958 році закінчила медичний факультет Ужгородського державного (національного) університету, а в 1962 р. – аспірантуру на кафедрі факультетської терапії, науковим результатом якої стала кандидатська дисертація, яку виконала під керівництвом професора Г.С. Марантіди. З іменем Георгія Євстафійовича Марантіди пов'язані початок наукової діяльності М.П. Лендьел, під впливом любимого вчителя, авторитет якого для Майї Пилипівни є

незаперечним, сформувався світогляд і наукова етика дослідницької роботи, яку талановита учениця, достойна свого вчителя, пронесла через усе життя.

В 1965 р. у м. Ужгород було створено один з перших профільних наукових осередків у Закарпатті – Ужгородську філію Одеського НДІ курортології (нині Державна установа «Науково-практичний медичний центр «Реабілітація» МОЗ України»). В цій науковій установі Майя Пилипівна працювала з першого року її створення. Впродовж 23 років очолювала гастроентерологічний відділ, за сумісництвом виконувала обов'язки заступника директора з наукової роботи. У 1968 році в Центральному НДІ курортології та фізіотерапії (м. Москва) захистила кандидатську дисертацію на тему: «Влияние минеральных вод Келечинского и Ужгородского источников на функциональное состояние желудка и белковый спектр желудочного сока у больных хроническим гастритом и язвенной болезнью желудка и двенадцатиперстной кишки» та здобула науковий ступінь кандидата медичних наук. У 1972 р. Майї Пилипівні присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «Терапія». Відповідальний виконавець 11 комплексних науково-дослідних робіт, підготувала 5 кандидатів наук. Основний здобуток наукової діяльності відображено в 122 наукових публікаціях, присвячених актуальним питанням лікування та діагностики, курортології та відновлювального лікування, в тому числі є співавтором 2 монографій, 25 методично-інформаційних видань, 50 раціоналізаторських пропозицій та 4 винаходів. У кожній з цих робіт – важливі теоретичні результати, але передусім вони мають величезне прикладне значення. Слід також назвати численні відгуки та рецензії на дисертаційні роботи, монографії, наукові публікації та звіти, які вирізняються конструктивною критикою, доброзичливістю, об'єктивністю. Заслуги Майї Пилипівни в розвитку науки не вичерпуються її особистими роботами. В працях її численних учнів (це понад 1000 публікацій!) розвиваються закладені нею ідеї, її стиль та етика наукового мислення, підхід до розв'язання наукових проблем.

Це лише сухі цифри. Але за кожним реченням, за кожною назвою та висновком – невтомна, кропітка праця, недоспані ночі, коливання й вагання, а врешті завжди – величезна радість і гордість за красивий, чистий і такий бажаний результат. Для Майї Пилипівни – науковця не існує дрібниць у науковому процесі. Кожен факт повинен бути обговореним, розглянутим всебічно, тисячу разів перевіреном і, головне, підтвердженим на практиці. А бажання досягти істини настільки захоплююче, що часто забувала про все, власне, передусім про себе, коли відчувала, що крупинка істини вже тут, близько.

З іменем Майї Пилипівни та очолюваного нею колективу пов'язана ініціатива і ентузіазм розробки неінвазивних методів діагностики, які дозволяють з високою точністю без зонду, протягом одного дня, одержати повноцінну інформацію про стан органів травлення та сечовиділення. Комплекс цих методик нині користується великою популярністю. На його базі в ДУ «НПМЦ „Реабілітація” МОЗ України» організована єдина в Україні лабораторія неінвазивних методів дослідження. Тисячі хворих завдячують цим методам правильним діагнозом, що означає – правильне лікування. Активне проведення поглиблених наукових досліджень з метою обґрунтування і розробки нових методів лікування захворювань органів травлення із застосуванням природних мінеральних вод Закарпаття дозволили розробити унікальну методологію вивчення лікувальних властивостей мінеральних вод, яка включає послідовні етапи оцінки в умовах "in vitro", далі – в умовах клінічного експерименту "in vivo" та в умовах хронічного експерименту, в клініці. Ця методика дозволяє максимально тонко диференціювати методики питного використання мінеральних вод при найрізноманітніших захворюваннях практично для кожного хворого. Такий методологічний підхід сьогодні став класичним методом в науковій практиці доказової курортології і використовується при оцінці лікувальної дії практично усіх природних факторів.

Під керівництвом М.П. Лендель проводилися яскраві наукові дослідження, присвячені вивченню механізмів дії фізичних факторів при різних захворюваннях внутрішніх органів. За 30 років сформований базис, величезний потенціал, той безперечний авторитет наукового колективу, здобутки й досягнення якого займають вагоме місце в сучасній курортології. При цьому Майя Пилипівна на перше місце завжди ставить прикладний результат – те, що можна використати на практиці. Численні семінари, бесіди, практичні заняття з лікарями санаторіїв Закарпаття – "Сонячне Закарпаття", "Квітка Полонини", "Верховина", "Шаян", „Гірська Тиса”, „Карпати”, „Поляна”, „Синяк”, закладів практичної охорони здоров'я дозволили виховати цілу школу гастроентерологів-курортологів, які з вдячністю згадують детальні, доступні і зрозумілі, надзвичайно доброзичливі консультації Майі Пилипівни. Це ціле покоління лікарів, ціла епоха в Закарпатській курортології.

Високо цінуючи величезний лікувальний потенціал природи, Майя Пилипівна свято вірить в її чудодійну силу – лише потрібно дуже тонко знати і відчувати ці чудодійні сили. Досконале знання людини, знання хвороби і її причин, знання механізмів лікувальної дії природних факторів та безмежне терпіння і доброта – ось ті складові, завдяки яким Майя Пилипівна завжди досягає успіху у лікуванні хворого.

Майя Пилипівна і нині займає активну життєву позицію. Обравши нелегкий шлях науковця і лікаря, вона все своє життя невгамовно шукає шляхів покращення здоров'я людей, розробляючи індивідуальні методи і підходи для кожного хворого з використанням цілющих властивостей природи. Невичерпний ентузіазм, оптимізм, бажання одержувати й сприймати знання, вміння підняти до свого рівня співрозмовника, величезне терпіння і вміння пояснити незрозуміле є складовими її величезного авторитету серед колег, лікарів, хворих.

Сьогодні Майя Пилипівна – центр єднання великої родини, по всій Україні і далеко за її межами. Про кожного з них Майя Пилипівна знає практично все, розділяє радість і розв'ює проблеми, для кожного знаходяться час, терпіння, добрі слова і поради, теплота душі.

Дорога Майя Пилипівна! В день Вашого ювілею бажаємо Вам доброго здоров'я, оптимізму, життєвої сили, багато радості від Ваших рідних і близьких, від кожного прийдешнього дня! Нехай Вас оточують людська теплота та прихильність долі, багато Вам світлих літ у мирі, щасті і добробуті!

*З вдячністю і пошаною
колектив Державної установи
«Науково-практичний медичний центр «Реабілітація»
МОЗ України», м. Ужгород*